

Kim Andersen

Tale til SSW's nytårsreception fredag den 19. januar 2018 (Det talte ord gælder)

Kære SSW, kære venner.

Tak for invitationen til at holde festtalen her ved jeres nytårsreception. Det er jo en god og traditionsrig sammenkomst, som min kone og jeg har deltaget i adskillige gange tidligere. Og også i år har vi glædet os.

Når man skal tale ved en sådan lejlighed, som tidligere mangeårig politiker, nu som generalkonsul – altså dansk statslig embedsmand, så siger min intuition mig, at man skal tænke sig om og passe lidt på.

Min rolle er ikke længere politikerens, jeg skal ikke gøre mig alt for mange politiske betragtninger (i hvert ikke udadtil). Jeg skal ikke komme med politiske udspil, og jeg skal ikke indgå i den ideologiske eller partipolitiske diskussion.

Når det så er vilkåret og dette, I kære venner, er rammen: Ja, så må jeg sige, at det jo næsten ikke kan blive bedre. Jeg kender ikke noget politisk parti nord for Alperne, som er bredere sammensat end netop jer. – Og tilmed er SSW jo kendt for at have både udsyn og højt til loftet.

Så jeg tror det går – mon ikke.

SSW er et helt særligt parti. Lad mig sige det med det samme; jeg synes I er fantastiske. Jeres historie er særlig, udgået af mindretallet som en konsekvens af den folkelige afstemning i 1920. Forkæmper for mindretallets rettigheder og interesser, og det har I gjort med dygtighed, værdighed og store resultater til følge. I har fulgt med tiden og undervejs har I udviklet jer, så I er blevet det anerkendte, konstruktive og respekterede parti, som vi kender det i dag i hele Slesvig-Holsten.

I er blevet eksponent for det bedste af det, vi forstår ved dansk folkestyre og skandinavisk parlamentarisme. I en tysk sammenhæng har I øje for de langsigtede visioner, de konkrete handlinger og de samarbejdsrelationer, som er så nødvendige i politik.

Internt spænder I vidt. Fra de noble konservative til de alternative på venstrefløjten og så alle mulige nuancer derimellem. I spænder fra det helt lokale, nære engagement til det landspolitiske med internationalt view.

I har holdninger og politik på alle hylder, uanset om det gælder trafik, sociale forhold, EU, kultur eller miljø – så har I synspunkter og svar.

SSW og jeres repræsentanter i byråd, kreds dage og landdagen er kendt som brobyggere i mange sammenhænge.

Det så vi igennem de fem år, hvor SSW sad i delstatsregeringen sammen med SPD og De Grønne. Her var det jer, der sprang til, når tingene var ved at gå i hårdknude mellem de store koalitions partnere. Ja, nogen har sagt, at det var SSW, der var limen, og som holdt sammen på koalitionen.

Ved landdagsvalget den 7. maj sidste år gav vælgerne jer én over næsen. Man kommer til at tænke på det gamle udsagn: ”utak er verdens løn”. Set i historiens lys var det dog ikke en stor blodtud, I fik. Ovenikøbet er det jo en kendsgerning, at det ofte er den lille i en koalition, der får smæk. Den stemmemæssige tilbagegang skal man selvfølgelig reflektere over. Det ved jeg også, I har gjort. Men regeringsdeltagelsen var en succes. Den gav jer konkrete politiske resultater og viste SSW’s duelighed, når der skal bæres ansvar.

Noteres skal det positive i, at I bevarede de tre mandater i Kiel. Tænk, kære Flemming, hvad man på sine modne dage kan takke CDU for.

I delstaten er SSW nu i opposition. Den skal være konstruktiv, har I proklameret. Det signal er opfanget. Da den nye ministerpræsident hr. Daniel Günther var på tiltrædelsesbesøg i København, og blev modtaget af den danske statsminister og Hendes Majestæt Dronningen, var Lars Harms med på ministerpræsidentens invitation.

Nu var han og SSW igen politisk brobygger. Nu mellem en såkaldt Jamaica-koalitionsregering i Slesvig-Holsten og den danske regering.

Jeg var glad for at opleve, hvordan Lars med saglig og faglig seriøsitet, men også med humoristisk lethed indgik i delegationen. Og havde en konstruktiv og ubesværet ping-pong med ministerpræsidenten. Det var en fornøjelse.

Også på det seneste i forbindelse med delstatens finanslov kan vi iagttage, at SSW’s konstruktive oppositionspolitik også kan munde ud i helt konkrete resultater for mindretallene i Slesvig-Holsten. Det er der flere af mindretallenes organisationer, der glæder sig over.

Før som nu er SSW den naturlige brobygger – også henover grænsen. Det er kun godt, at SSW bidrager til den løbende politiske oplysning og debat i Danmark. Her bør SSW igen være sig i sin rolle som formidler og brobygger

bevidst. Det er vigtigt, at grænseoverskridende projekter og det grænseoverskridende samarbejde styrkes, hvor det giver mening og merværdi for samarbejdspartnerne og befolkningerne nord og syd for grænsen.

Jeg har igennem årene iagttaget hvor flittigt ledende folk i SSW har været til at deltage i politiske partiers og foreningers årsmøder i Danmark. Det vil jeg gerne her sige en stor tak for.

Den kontakt I her knytter, og vedligeholder er vigtigere, end I måske selv er klar over. Bliv ved med den aktivitet og udvid den gerne.

Jeg kunne ønske, at flere repræsentanter for det kommunale SSW involverede sig i det kommunale landskab nord for grænsen på samme måde.

Vi skal knytte forbindelser. Vi skal dele viden. Vi skal skabe relationer. Vi skal lære af hinanden og samarbejde.

Netop i det grænseoverskridende samarbejde vil jeg gerne repræsentativt for mange andre SSW-aktører fremhæve den kæmpe indsats, som Anke Spoorendonk og Simon Faber har ydet fra deres platforme som henholdsvis, Justits-, kultur- og europaminister og overborgmester.

Her er mange gode ideer blevet prøvet af. Meget er lykkedes, andet har måttet skrinlægges, men de to har især i hidtil uset omfang fået etableret en direkte dialog med mange aktører nord for grænsen.

Hold fast i den linje, og være friske til at tage over. Husk på den gamle strofe "for de gamle som faldt, er der nye overalt". Det gælder også jer i SSW.

Desværre er to af de store "gamle" grænseoverskridende samarbejder i øjeblikket noget nødlidende. Jeg taler her om sygehussamarbejdet og universitetssamarbejdet. Sygehussamarbejdet er kommet under pres grundet en opgradering af behandlingskapaciteten i Danmark og en manglende fleksibilitet hos de store tyske sygekasser.

Men lad os tænke mindre på systemet og mere på mennesker. I grænselandet er det da mest menneskeligt, at gøre brug af specialerne på den anden side af grænsen end at skulle fragtes til den anden ende af landet.

Og mon ikke også sygehuspersonalets faglighed har godt af at blive udfordret af den kunnen, der er repræsenteret ved det andet lands samarbejdspartnerne.

Vi skal tænke på, hvad der gavner den syge rent fagligt, og hvad der kan udvikle vores sygehuse og vores personale.

Universitetssamarbejdet har en vigende interesse for de udbudte studieretninger fra de studerende fra Danmark. Samtidig har nedprioritering af studiestedet Sønderborg hos Syddansk Universitet ført til at flere studieretninger udløber, og at holdbelægningen er nationalt skæv.

Den gryende interesse for Tyskland og tysk kultur blandt danske unge giver, sammen med den danske regerings tysklandsstrategi, håb om en stærkere søgning til disse studieretninger iblandt danske studerende fremover. Studiestøtte og eksamensordninger, der er bedre afstemt efter de særlige forhold henover grænsen er et element, man må se på.

Kendetegnende for begge disse tos samarbejders problemer er, at nationale myndigheder i forbindelse med lovgivning ikke altid har øje for disse specielle forhold, der gør sig gældende i forbindelse med grænseområderne og samarbejdet her.

Grænseoverskridende samarbejde kommer ikke af sig selv. SSW kan i høj grad hjælpe med at drive det frem og påpege de skævheder og vanskeligheder, der er og som opstår.

Med hensyn til vedvarende energi åbner der sig også fremover yderligere perspektiver for et grænseoverskridende samarbejde. Både nord og syd for den dansk-tyske grænse står vi overfor de grundlæggende samme problemer. Langs Vestkysten produceres der med varierende styrke så megen energi af både hav- og landbaserede vindmøller, at det overstiger det lokale forbrug.

Den overskydende el skal derfor kunne afsættes udenfor regionen, hvor der er en efterspørgsel – det er syd for Elben og længere nede i Tyskland. Her har Danmark og Slesvig-Holsten en fælles opgave med at sikre tilstrækkelig transmissionskapacitet, som man fornuftig vis bør samarbejde om at finde en fælles løsning på.

Uanset om der nu er tale om små eller store projekter, har vi alle vore stærke sider, hvor vi kan løse en bestemt opgave bedre eller billigere end naboen.

Vi skal byde ind med det, vi er gode til. Og vi skal ikke være bange for, at tage imod gode tilbud fra naboen. Det betyder jo blot, at vi får frigjort ressourcer til at løse andre eller nye opgaver bedre.

SSW er for mig at se et klassisk græsrodsparti. I er groet op fra medlemskredsen. I er kendetegnet som det græs, der ofte bliver klippet, det har dybe, tætte og stærke rødder. De kvaliteter får I snart brug for igen. Den 6. maj er der kommunevalg. Da vil det atter være det lokale, der kommer i fokus.

Forberedelserne til valgkampen er i fuld gang. Nu gælder det om at satse på de rigtige lokale emner og personer. Mange steder vil det igen være brobyggerne, der er bud efter. Folk, der har indsigt og sans for borgernes ønsker og bekymringer og formår at byde positivt ind med lokale løsninger.

Det har været fremme i pressen, at SSW har svært ved at finde egnede kandidater til kommunalvalget. Det er ikke blot SSW's problem. Det går igen hos alle partier – også nord for grænsen.

Her er det vigtigt at sige, at man lokalt bør lægge stor vægt på en bred og kvalificeret rekruttering. Samtidig skal man tage hånd om nye kandidater og give dem, der viser interesse, den nødvendige tid og oplæring. Deres talenter og forskellighed skal have tid og rum til at udvikle sig. Og vi skal huske, at påskynde det ægte engagement.

Det er vigtigt at rekruttere mennesker, som allerede har samlet nogen livserfaring inden for forskellige områder i samfundet. Kun derved har man basis for, at have det fornødne kendskab og forståelse for samfundets kompleksitet og befolkningens bekymringer.

Menneskeligt overskud, livserfaring og faglige kvalifikationer er nødvendige for at kunne tilbyde kvalificerede og afbalancerede løsninger, der tilgodeser de forskellige samfundsinteresser. Her taler jeg af egen erfaring fra mit politiske virke i Danmark.

Jeg tror, at én af de kommende års udfordringer bliver igen at få mindsket afstanden mellem borgere og det politiske niveau. Den er nok blevet lidt vel stor og for abstrakt i de senere år. Det kan aflæses af bl.a. valgdeltagelsen og det politiske engagement i basis. Her giver kommunevalget et godt sted at begynde. Her er nærheden til borgerne størst, her administreres de borgernære velfærdsydelse.

Og vi skal møde folk, hvor de er i dagligdagen. Folk skal kende kandidaterne og politikerne. Ikke kun under valgkampe, men i høj grad mellem valgene. Når borgerne oplever, at politikerne lytter og går i dialog, så følger respekten og det politiske engagement ligeså stille efter.

Det skal nytte noget, at engagere sig politisk. Det skal selvfølgelig give resultater. Men det skal også give viden, indsigt, og forståelse både hos vælgeren og den valgte.

I Danmark er der to klassiske talemåder, når vi snakker om politik. Det ene er "Politik er det muliges kunst". Citatet tillægges statsminister J.O. Krag. Det er et underfundigt udsagn, formuleret af en skarpsleben politiker i en trængt situation.

Men de få ord fortæller jo også meget klart, hvad der er kendsgerningerne – det muliges kunst. Der er ikke nogen færdig løsning. Vi skal selv formulere de svar, der giver resultaterne. Det er ikke naturvidenskab. Det er menneskeværk af dem, der engagerer sig.

Udsagnet fortæller også, at der i politik er mange mellemregninger, processer og faser. Det er vigtigt at huske.

Hvis det hele bliver til one-liners og kampagneslogans, så risikerer vi, at folk hægtes af. Man har ikke øje for præmissen, dilemmaerne og situationen. Derfor er der også i politik en opgave i at formidle, forklare, uddanne og perspektivere - også her har SSW, og I en stor opgave, som det vidtfavnende og nuancerede græsrodsparti I er. En opgave I måske kan løse bedre end så mange andre.

Den anden talemåde vi har nord for grænsen lyder: "Demokrati er samtale", det udsagn kommer fra Hall Kock, som var højskolemand og folkeoplyser.

"Demokrati er samtale" – prøv at sige ordene for jer selv. Som tillidsfolk i et mindretalsparti burde ordene simre let og fyndigt på jeres tunger.

Politik skal være i øjenhøjde. Det skal ikke være noget fjernt og distancerende. Det skal kunne diskuteres, modsiges. Politik skal give svar, ikke på verdensfjerne teoretiske hypoteser, men på hverdagens og fremtidens udfordringer. For hverdagens mennesker, for jer og for mig.

Held og lykke med forberedelsen af kommunevalget. Godt valg til alle I SSW'ere, der stiller op. Held og lykke med arbejdet, med kontakter til Danmark på kryds og tværs. Vær brobyggere, hvor I lever og virker. Husk mennesket, det sociale, lad os dele lidt mere.

Jeg holder så meget af SSW. I er sjove, kloge og dygtige. Jeg ønsker jer alt det bedste.

Rigtigt godt nytår. Tak.